

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 30.

Kálvárián.

Mióta Krisztus keresztje ott állott a Kálvárián, azóta minden igazságnak az lett az útja.

Az írástudó farizeusok elítélték, a buta tömeg megköpökdi, a hatalom felhajtja a Kálváriára s az önérdék őrt áll a sírnál, hogy fel ne támadjon ami el van temelve.

Az igazság pedig feltámad. A gyáva sir-örök megfutnak, a hatalom tehetetlené lesz s a tömeg beáll hadseregnek a feltámadott mellé, de mindig csak akkor, ha előbb megfeszítette.

Századunk vége az eszmék harca, foradalma az erősen szervezett érdekcsoportok nyomása ellen. A jelszó — reform minden téren.

Kálvária útjára lép, aki a társadalom reformján működik, de — a biztos di-csőség reményében.

Hirdetjük az ideálisabb felfogást, az erkölcsi világnézet szükségességét s követeljük a vallás védelmét, mint egyedüli lehetséges alapját az erkölcsnek, követeljük, ha a kor léha felfogása minden erejével támad ellenünk.

Írástudó farizeusok elítélik ezt a jelszót. Elmondták reakciónak, bigottságnak s mindennek ami népszerűtlen, csak azt hallgatva el, hogy éppen a vallás emelte ki az emberiséget ebből a szennyből, melybe a vallástalanság ismét belé döntötte.

A hatalom utána indult a farizeus

írástudók ítéletének és megsanyargatta a vallást minden oldalon. Kardinalis jogainkat körme közé kapta, iskoláinkat tervszerűen írtotta, mint az ut mellett burjánzó szerb tövist; törvénybe ígatta a vallástalanságot s elmenve a szentélyig, kitorpte annak egyik ékességét — profán kezekbe adva a házasságkötést.

A nép, az Isten adta nép meghallotta hatalmasainak ítéletét és a vallást, megváltóját elítélte ő is, baján meg nem indult, szenvedései nem hatották meg, hisz az ő látköre oly kicsiny, hogy egész világnézetét betölti a gyomor kérdése.

Igy járta meg a keresztény restauráció eszméje is a Kálváriát.

Most őrt áll az erős fegyverzetű klikk-érdek, sajtóban és közéletben egyaránt, hogy amit így sikerült elhantolni egyszer, rá ne támadhasson újra.

Pedig bár hol tekintünk végig, sivárság és nyomor, vergődés tárul szemünk elé a vallás közönyös társadalomban.

A felebaráti szeretet, mit a vallás hozott a világra, a vallással együtt fogyott el közülünk. Hiányát nagyon megérezte a világ, azért a liberális gondoskodott pótfelbaráti szeretetről, mit humanizmusnak nevezett el. Persze amint a pótkávé csak cikória, úgy a humanizmus sem felebaráti szeretet.

A humanizmus ott kezdődik, ahol a bűn. Sikkasztó, czéda, hamis árut adó mind talál védelmet szárnya alatt, de nem fér oda a tűrő szegénység. A humanizmus megenyhítette a büntető törvényeket, de egy jöttát sem tett a nép védelmére. A humanizmus építette a palotá-

nak is beillő, léglütéses börtönöket és a humanizmus mellett lett kiforgatva gnyhóiból a nép, a humanizmus a világot felzokogja egy elítélt bűnösért, de nincs könnye, elliczítált falvak s a magyarhoz egy elpusztulásáig hűnmaradt nemzetiség tönkrejutása felett.

A bűnös mellett még a bünt is védi a humanizmus, de a gyengének még a jogával sem törődik.

A művészet, melyhez a sablon helyett lelket adott a vallás, melyet oly eszményi magaslatra emelt templomai építése és díszítése érdekében, melyet a mai kor is bámulattal néz, ma lelketlen semmivé lett s eszme helyett csak hust tud festeni, meztelenségeket és dekadens vagy szimbolista bárgyuságokat, miket egy évtized mulva tüze fognak dobni, ha ugyan addig is megmarad.

Irodalmunk nem építi művét szereplő hősei által, hanem szét szedi a szerepeltetett hősokeket, megmutatva azoknak kóros csontjait, lágyult agyát, egész családok betegségeit s a morál, mit hirdet a fatalizmus, az enervált, jellemtelenség vallása.

Társadalmunkban az önzés és irigység maradt meg rugónak. Az egyik mindent összekapar, a másik nem gyűjt csak elvenni szeretné azt ami össze van kaparva.

Ebben a zürzavarban szól valaki ide. alizmusról, vallásról, szeretetről? Hogyan hangozhatnak fel rá egyéb, mint fészítsd meg-

Tovább fog még tartani a hajsza, a valláserkölcsei világfelfogás ellen. A kálvária útja hosszú, de az igazság kibírja a megfeszítetést is.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Lumen Christi.

Cseréi József kegyes rendű áldozópap »Ünnepek«
cz. füzetéből.

Jót tenni, a legjobbat: nem hizelegni a gyáva szenvedélyeinek, hanem az ellenmondás üszkeit sújtani a farizeusok gögös seregébe, kik az isteni kegyelmet a maguk számára foglalták le és megvetik a könnyeit hullató bűnbánatot. Palástjuk uszája se érintse ezt a földet, mert beszennyezne lelkük jámborságát.

Felforgatni egy világot: ostort fenni az árusok köteleiből és kiverni a kufár népeket az Úr házából, isteni nyugalommal tekintve a Golgotának eléje; alapjából ledönteni mind, a mi hazug, festett álarcz és a forradalom ébresztő kovászat dobni a fogékony anyagba; önsanyargatást, megtérést hirdetni a fertőből a mennyei Atyánk országába.

Azután megbocsátani. Gyógyítani a test és a lélek sebeit, szerető atyaként keblére ölelni a tékozló fiut, a gyöngéket, a szegény halottakat, betegeteket; a jötevésnek istenkarjait felemelni a megtévedt bűnöst, megáldani a kisdéket, a halak és kenyerek mellett az üdvösség örömeivel táplálni az igazságra éhezők lelkét: **Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak;** egy atyának gyermekei vagytok: szeressétek egymást.

Érthetetlen eszmék. Vagy az ég hajolt le a földre? Ki az, ki így beszél? a ki lerontja az elzárkózásnak ércvárát és harmadnapra felépíti az Úrnak templomát: halál reá!

Ez a názáreti próféta Galileából, az ur Jézus Krisztus, az élő Istennek fia, a felforgató, kinek imádsága a megbocsátás, hitvallása a szeretet: fészítsd meg őt! ő a világ világossága, borultlan fény a tiszta égből, ut, igazság, élet.

*

És a féltékeny hatalom a kereszt-halálnak kinjain megölte a szabadítót. Meghalt az isteni dráma hőse: az erőszak sziklát borított a világosságra és poroszloival őriztette sírját, hogy az elfojtott láng ki ne csapjon belőle. De az Úr kineveli a tervekét és felforgatja szándékaikat a Magasságbeli.

Az egyház nehéz gyászpompával siratja el Jézus szenvedéseit, fenséges hallgatásban borul Isten fiának ravatala elé: Oh szerencsés vétség, mely Isteni megváltóra talál! Így örvendez fájdalomában kiengesztelődésében.

S míg könnyei csillognak szemében és a meghatottság ihletétől reszketnek ajkai, messze idők bus danája jajdul fel a multak méhéből, Miként a sirokból feltörő sóhajlás, vergődik a gyásznak homályán keresztül a hontalanság Reserve, a nagy Jeremiás prófétának nemzetért zokogó siralma: Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj a te Uradhoz, Istenedhez!

De harmadnapon a megváltott lélek fel-emeli fájdalomba csüggedt fejét: Krisztus fel-

támadott! A hívő lélek érzi visszanyert szabadságát, látja maga előtt a megnyitott végtelen ösvényt, mely tekintetét a földnek gondjaiból a tökéletesség fényözönéhez, a mennyei Atyához emeli és az örök világosság symbolumát meggyújtva, kitoró öröm-dalra fakad: **Lumen Christi!** Az Úr világossága ez, hála legyen az Istennek!

Az ébredő tavasz telkesedésében megzendül a harangok zsongó imája, a feltámadás diadaléneke lángoló vígadozással szárnyai milliók ajkáról a csillagos ég felé. Ez nyújt reményt nekünk. Mig Istenéhez telkesült imával-daljal ér fel a hívő kebel, lelke nem török le a porba, szolgál-jármot el nem tűr soha: szabad lesz nemzetünk, mert hite nem fogy el egy-egy feltámadó nemzeti megújulásra.

A nagy éjszakában felvillan az égi világosság az égnek hírnöke szállt le a földre, megrendül a szikla: és felkél az Úr; az ő vetése az élet, a halál.

A szent város írástudói békében alusznak a nehéz napok után, mert kivágták a sebet nemzetünk testéből. De mielőtt a hajnal kellő sugarai arany glóriával szönek be a Golgotának szentelt halmait, beteljesedik az idők telje: nem maradhat a sírnak rabja, ki örök fényt ígért homlokodnak.

Ki Jairus leányát, a naimi özvegy egyetlen fiát és barátját, Lázárt a sírból előszólította: mekszaggatta a halálnak köteleit; felkelt hideg nyoszolyájáról a Megváltó és nyitott sebei meggyógyították Tamást, mily törékeny

A várnai elítéltek nem appellálnak.

Megirtuk a múlt héten azt az enyhe ítéletet, melyet a trencsényi örvényszék a hírhedt várnai választás rendezőire hozott. A főrendező: Kloch bárót és két jegyző-rendezőt felmentett a törvényszék, négy jegyzőt, egy végrehajtót és egy bérlőt, kikre rábizonyult a tárgyaláson, hogy a hamis igazolványok kiadásában és a nem hamis igazolványok ki nem adásában, valamint a kordonok oly kérlelhetetlenül szigorú fentartásában, hogy még az igazi igazolvánnyal bíró ritka választókat sem engedték át, kikre rábizonyult, hogy mindezekben tevékeny részt vettek s ezáltal 1000 szavazónak lehetlenné tették joguk gyakorlását, elítélte a törvényszék összesen 220 ft fő és 70 ft mellékbüntetésre és 500 frtnyi perköltség megfizetésére. Az ügyész is, az elítéltek is felebbezték az ítélet ellen. Mint az *Alkalmány* írja, az elítéltek mármásnap meggondolták a dolgot és visszavonták a felebbezést, az ügyész pedig a kassai főügyészhez fordult utasításért, hogy mitevő legyen.

A Kossuth-párt és a delegáció.

Azon alkalomból, hogy Ugron pártja a delegációba bemenni készül s erre buzdította a Kossuth-pártot is, az »E-s« tudósítója meginterwiewolta e tárgyban Kossuth Ferencz pártelnököt. Kossuth Ferencz a következő választ adta, mint a főt említett lap írja:

A függetlenségi és 48-as párt a delegációba nem megy bele; nincs semmi ok arra, hogy e kérdésben megváltoztassa harmincz év óta elfoglalt álláspontját. A delegációt leplezett cenzorparlamentnek tekinti sokkal inkább, mint az országgyűlés egyik bizottságának, mert a delegáció oly jogokkal bír, melyekkel az országgyűlés nem bír, egy megbízott pedig nem bírhat több joggal, mint a megbízó. Továbbá a parlamenteket karakterizáló legtöbb joggal, a budget joggal is bír, még pedig minden bírodalmi ügyben; sőt véleményeltérés esetében az osztrák és a magyar delegációk még együtt is szavaznak. A függetlenségi és 48-as párt eddig nem sajnálta jelenlétét, azt, hogy magyar állami dolgokba az osztrák delegátusok szavazatukkal beleleplegyedhessenek s esetleg dönthessenek; mint ahogy megtörténhetné az együjtés szavazás alatt.

edény az emberi elme, a boldog megnyugvásnak kezdete a hit.

* * *

Vissza nem torolni a vett sérelmeket, a társadalmi törvény legfelső határa; idáig emelkedett a műveltség közérzetére támaszkodva az ókor hőlőse *Szeressétek ellenségeit, jól tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnék és imádkoztatok üldözőitekért és rágalmazóikért*; ez az égi hirdás evangéliuma, a szeretet Istenének kegyelme, az égnek megnyitott kapuja. *Atyám, bocsáss meg nekik!* Ez a kereszténység szelleme, az ég és föld szerelmének nagy ünnepe. Ezt hagyta ránk örökül a Mester a kietlen sívársággal, mely göröngyös útján üldözve nyomaiban járt.

Az erkölcsi bátorságnak Szent lelkét ihlette az Ur tanítványai. A hit és a szeretet nincsennek egy nemzethez forrva, közös joga ez minden halandónak, világtörvénynyé válik Isten fiának alkotó kezében; ez a fény lesz az egyetlen közlekedési út a teremtett világok, nemzetek és emberek körében. Elmenvén tehát, tanítsatok minden nemzeteket, adjátok kézzel-kézre a csodát, az isteni lángot, melyet nektek nyújtottam, hogy mind, a ki hiszen, részesüljön a Lélek világosságának örömeiben.

Ez a jóságos szabadító, *Salvator Mundi*, a Világ Megváltója, boldogság, élet, győzelem hirdetője. *Valóban, Isten fia volt ez!*

Az üdvösség nem marad elrejtve a dohos sírüregekben, hol a mulandóság uralkodik s az

Bánffy politikája a román kamarában.

— Saját tudósítónktól. —

Bukarest, márcz. 30.

Az a röpirat, melyet Bánffy Dezső br. volt miniszterelnök dicsőítésére írt állítólag *Jessen* min. tanácsos Bánffy Dezső nemzetiségi politikája címen, nemcsak a magyar, de a román parlamentben is szóba került illetőleg ez utóbbiban valóságos vihart támasztott. A román parlament ellenzék tekintve azt, hogy a röpiratban *Sturdza* miniszterelnök ellen terhelő adatok vannak, a bizalmatlansági kérdést vetette fel, melyet azonban mégis nagy szótöbbséggel elvetettek s a miniszterelnök válaszát tudomásul vették.

Az ülés lefolyásáról a *M. T. J.* a következőket jelenti:

A kamara tegnapi ülésén Marghiloman képviselő a konzervatívok és Fleva hívei által aláírt nyilatkozatot olvasott fel, a melyben *Sturdza*-nak a kormány élén való megmaradását azok után a nyilatkozatok után, amelyek a magyar képviselőházban egy Bánffy Dezső volt magyar miniszterelnöknek tulajdonított röpirat tárgyalása során *Sturdza* és Bánffy politikai viszonyára nézve elhangzottak, a nemzeti méltóság megsértésének nevezi és bejelenti, hogy obstruálni fognak *Sturdza* ellen.

Sturdza miniszterelnök a szóban forgó röpirat tartalmát fejtegeti és azt mondja, hogy ez a röpirat valószínűleg összefügg azzal a hamisított leirattal, a melyet a múlt évben *Wlassics* magyar közoktatásügyi miniszter rovására közzétettek. Az, aki ezt a leiratot hamisította, épp úgy lehetne a névtelen röpiratnak a szerzője. *Szell Kálmán* miniszterelnök — mondja a szónok — maga jelentette ki, hogy a röpiratnak semmi jelentőség nem tulajdonítható. Igazán hallatlan dolog, hogy egy külföldön megjelent röpiratot fegyverül használnak hazai politikus ellen. A miniszterelnök azután pontról-pontra méltatja a röpiratot és kimutatja, milyen balgák az ellene mint román miniszter ellen emelt vádak. Különösen kiemeli a miniszterelnök, hogy a konzervatívok 1895-ben egyenletlenségünk, követeléseink mértéktelensége és politikai moráljuk alacsony foka miatt buktag meg. Azután kiemeli, hogy *Ferencz József* 1896-iki látogatása *Károly király* előzetes látogatásának következménye és annak a nemzetközi jelentőségnek az elismerése volt, a melyet Románia szerzett. *Jessen* kitüntetése minden jelentőség nélkül való esemény. A bras-

enyészet férge, a felejtés üti fel nyirkos bírodalmát. Bűnben van elhítve magva a halálnak, de a halandó tévedésnek homálya sem illeti Jézusnak fényes testét, még a halálban sem vet gyarló emberi árnyékot.

Ez az elfojtott igazság, az alvó eszme feltámadásának ünnepe: az enyészet meg nem rabolhatja, nem tör össze a halál; kilobban a kételyek rothasztó éjjeléből fényesebben, mint oda leszállott és leszen a halál, véges — örök, végtelen az Isten országában!

* * *

Boldog, ki nyugodtan hordja az élet nagynehéz keresztjét és a Megváltó nyomdokainak világosságában járda, nem csak a kenyerek osztásáig, hanem a szeretet tanítványával a a vérző kereszt alá, azon a tövises uton, melyet a *Mater Dolorosa* szenvedései és a vértanúk kiomlott vére szentelt meg örök időkre.

Jeruzsálem leányai, nézzétek a kertnek zsendülő virágait, ma dusabban nyitották meg kelyhük illatát; üde, harmatos szirmaik mintha beszélnének, gazdag ragyogással pompáznak a feltámadó nap bíbor hajnalában. *Uram, ha te villed el őt, mond meg nekem, hová tetted*: az Isteni lángoló szeretetnek megnyilatkozása ez, mely az elvesztés mély fájdalomnak könnyűin esillogva reszket át.

Keressük mi is az Urat jó cselekedetekkel, mint a szent asszonyok a kenet illatával!

sói iskola ügyéről hivatalos diplomáciai okiratok adtak fölvilágosítást.

A miniszterelnök beszédét nagy lelkesedéssel hallgatták. Utána beszélt még Marghiloman, Fleva és Take Jonecku. Azután a kamara elnöke a következő indítványt terjesztette elő:

Tekintettel Marghiloman képviselőnek több képviselő nevében tett nyilatkozatára, a kamara tüttakozik az ellen a merénylet ellen, a melyet Románia nemzeti méltósága ellen a külföldön elhangzott gyanúsítások ismétléssel elkövettek. A kamara teljesen bizik a szabadelvű párt vezérének, *Sturdza* miniszterelnöknek, a ki mindig tudta védni az ország érdekeit és becsületét, okosságában, hazafiságában és méltóságában.

Az indítványt névszerinti szavazás után 90 szavazattal 18 ellenébe elfogadták. A szavazás eredményét a kamara perczeken át tartó tetszéssel, ovációkkal fogadta.

Városaink háztartása.

A belügyminiszter nemrég, bírálva a főváros költségvetését, ellene több kifogást emelt, amelyek abban a régi, de már-már elfeledett axiomában ormozniak: *takarékoskodjunk*.

Ez a félig tanács, félig parancs formájában tett figyelmeztetés alig fog olyan hatással bírni, mint kívánatos volna és pedig két okból. Kevés erkölcsi súlyjal bír. A belügyminiszter olyat ajánl a fővárosnak, mi az idők szellemével ellentétes és a melyet az országos költségvetés szerkesztésénél és végrehajtásánál maga a kormány sem követ. Ehezatalakozik a másik ok és ez az, hogy a takarékos adminisztrátorok könnyen, sőt szinte bizonyosan népszerűtlenné lesznek azok előtt, a kikkel okuk van jó lábon állani: ezek a kolompások, a *politicians*, a kik a *caucust*, a választásokat intéző apró bizottságokat alkotják és a kiknek létalapja a *do ut des*. Takarékos kormányzat mellett kevés az adni való, lehetetlen az olyan fajta bőkezűség, a mely lekötözteti azt, a kivel szemben gyakorolják.

Pedig erre erős szükség van, e nélkül megbomolhatná a rendszer, mely sokaknak annyira drága.

Van ezen kívül még egy körülmény, a melyet feledni nem szabad. Hajdan úgy állottak a dolgok, hogy a kiadások fedezetét, a mennyiben a városi vagyoni jövedelme erre elég nem volt, közvetlenül és haladék nélkül a polgárságtól kellett beszédni. Ez kikerülhetlenné tette a szorgosabb körültekintést, az alaposabb megfontolást. Ma ez igen sok esetben nincsen így. A városi ügyek vezetőinek módjában van olyan eszközhöz folyamodni, a melylyel a terhek oroszlánrészt a jövőre hártják s türethetővé teszik a legnagyobb baklövésnek hátrányait is. Az adósságszínalást értjük.

Ezek teszik lehetővé a nagy bernházásokat, a melyek lehetnek nagyon kezes értékek, de sok embert juttatnak keresethez, haszonhoz. Ezek aztán dicsérik a dolgok mai rendjét és elhallgattatják a nyugtalanokokat. A jövő alakulásával gondoljon a jövő nemzedék. Az adósságszínalás könnyűsége apja a költségeknek és eladósodásnak. Idő múltán persze a költségek kamatai is kezdik súlyosan terhelni a költségvetést. Ezekhez járulnak egyéb, a korszellem által követelt mindenféle kiadások. Ezeknek tudható be, ha városaink terhel, a pótdadó féltelmes gyorsasággal emelkednek.

Két munka van, mi az összehasonlítást lehetővé teszi. Az egyik az orsz. statisztikai hivatal által városaink háztartásáról a múlt évtized elején kiadott kötet, mely az 1881-dik évi adatokat tünteti föl. A másik *Paulovics* Márton műve, mely a múlt évben Szegeden jelent meg és a millénium évében az egyes városok vagyoni állapotát is föltünteti.

Ezek szerint volt a pótdadó a *törvényhatósági városokban* százalékokban:

	1881.	1896.		1881.	1896.
Arad	28	44	Pécs	26	40
Budapest	25	25	Pozsony	13	28
Baja	17	45	Selmec és Bélab.	13	27
Debreczen	—	—	Sopron	19	69
Győr	28	55	Szabadka	10	31
H.-M.-Vásárhely	44	63	Sz.-Németi	21	80
Kassa	9	34	Szeged	16	50
Kecskemét	7	15	Székesfehérvár	24	43
Kolozsvár	16	64	Temesvár	28	30
Komárom	21	56	Ujvidék	19	55
M.-Vásárhely	—	23	Versecz	37	61
Nagyvárad	24	30	Zombor	34	47
Pancsova	9	83			

A rendezett tanácsú városokban pedig:

	1881.	1896.		1881.	1896.
Abrudbánya	—	12	Makó	29	77
Gyulafehérvár	8	10	Csikszérda	—	—
Nagy-Ényed	—	—	Szentegom	61	76
Vizakna	—	—	Dobsina	40	76
Zenta	57	7	Jolsva	—	—
Kő-mócbánya	—	—	Nagy-Röcze	—	—
Léva	12	33	Rimaszombat	—	25
Ujbánya	—	10	Rozsnyó	30	56
Pákás-Gyula	40	8	H.-Böszörmény	15	8
Beregszász	20	50	H.-Dorog	—	—
Munkács	—	27	H.-Hadház	—	—
Beszterce	—	—	H.-Nánás	—	—
Miskolc	27	25	Szoboszló	—	10
Brassó	20	39	Kaposvár	29	5
Borek	—	?	N.-Márton	20	?
K.-Vásárhely	15	—	Ruszt	30	?
S.-Szt.-György	—	—	Nyiregyháza	26	53
Eger	53	—	F.-Bánya	—	—
Gyöngyös	33	84	Nagy-Bánya	—	—
Bakabánya	—	?	Nagy-Károly	25	65
Korpona	—	—	Nagy-Szeben	—	—
Déva	14	6	Szász-Sebes	—	6
Hátszeg	—	—	Béla	—	?
Szászváros	—	—	Gnézda	—	?
V.-Hunyad	14	28	Gölnicz	—	?
Arokszállás	9	8	Igló	—	?
Berény	17	69	Késmárk	—	70
Karczag	9	39	Leibicz	—	?
K.-Ujszállás	—	23	Lőcse	—	40
Kunhegyes	—	?	Lubló	—	?
K.-Szt.-Márton	21	?	Podolin	—	?
Mezőtúr	28	74	Poprád	—	—
Szolnok	30	78	Sz.-Olaszi	—	—
Turkeve	—	23	Sz.-Szombat	15	—
Erzsébetváros	—	—	Sz.-Váralja	—	—
Kölos	—	—	Sz.-Somlyó	17	—
Karánsebes	15	83	Zilah	5	48
M.-Sziget	12	55	Deés	17	49
Szászrégen	—	20	Sz.-Ujvár	—	—
Medgyes	—	30	Szék	—	?
Ségesvár	25	30	Fehértemplom	30	59
Losonc	10	17	Vinga	—	—
Nyitra	26	43	Felvincz	—	—
Szokolca	—	24	Torda	—	5
Váz	36	40	Nagy-Becskerek	37	82
Nagy-Kőrös	8	4	Trencsén	5	18
Szt.-Endre	13	8	Sz.-Udvarhely	—	—
Halas	9	72	Ungvár	25	43
Félegyháza	30	52	Kőszeg	21	35
Czigléd	23	51	Szombathely	27	55
Bazin	9	63	Veszprém	16	34
Modor	8	16	Pápa	35	7
Nagy-Szombat	2	6	Nagy-Kanizsa	49	67
Szt.-György	—	10	Besztercebánya	5	20
Somorja	5	3	Brezsnóbánya	—	—
Bártfa	—	—	Libethánya	—	—
Eperjes	3	32	Zólyom	—	—
K.-Szeben	—	18			

Kevésre becsülni ezeknek a hézagok adatoknak értékét sem lehet. Világosan mutatják a fejlődés irányát és azt, hogy a terhek évről-évre szaporodnak. Ebbe bele tudnánk nyugodni akkor, ha azt látnánk, hogy a beruházásokkal egy jobb jövő alapját sikerült megvenni, de nincsen egy. A városi élet egészséges fejlődését biztosító intézmények: vízvezeték, csatornázás stb. a legtöbb helyen ma is hiányoznak. A százakat és ezreket elköltött sokszor, szinte minden nyom és eredmény nélkül *esupa hiábavalóságra és hivatalok szaporítására.*

Beszélgetés a pápa orvosával.

Egyik fővárosi estilap tudósítója tegnapielőtt találkozott dr. *Mazzonival*, a pápa orvosával, aki fölülte érdekes dolgokat beszélt el XIII. Leoról. Erről a beszélgetésről a következőket írja:

Róma, március 28.

Ma délelőtt alkalmam volt találkozni dr. *Mazzonival*, a híres olasz sebészszel, aki XIII. Leo pápának az orvosa s akinek a nevét az utóbbi időben világszerte emlegették. Mazzoni fölülte érdekes megjelenésű, rokonszenves ember. Kifejezésteljes, szellemes arca van, melyet erősen szürkülő, hosszú szakái kör-

nyez. Erős, izmos férfi, akinek a szemeiből azonban kiragogy az okosság és jószág.

Fölülte érdekes dolog, hogy *Mazzonit* mi-ként hívták meg a pápához. Mikor a pápa orvosa látta, hogy az operáció elkerülhetetlen, indítványozta, hogy egy sebészt hívjanak meg a szent atyához az operáció elvégzésére. Emle-tette *Mazzonit*, megjegyezvén, hogy megbizha-tóbb sebészt nem ismer Itáliában.

A bizalom *Mazzoni* irányában annál inkább is nagy volt, mert néhány héttel előbb *Mazzoni* Buononi püspökön végzett igen veszélyes ope-rációt.

A pápa betegségéről beszélgetvén, *Mazzoni* azt mondta:

— A lapok ugyan még mindig azt írják, hogy ő szentsége állapota igen aggasztó, de mondhatom önnek, hogy ez egyáltalában nem igaz. A baj lefolyása teljesen normális és én egész határozottan remélem, hogy a pápa mi-hamarább felgyógyul. Igaz ugyan, hogy ő Szent-sége igen gyenge volt az operác ió után, — hisz ez az ő magas kora mellett csak természetes, — de már néhány nap múltán igen össze szedte magát.

Mazzoni elbeszélte azután, hogy a baj egy tályog volt, melyet okvetlenül el kellett távolítani.

— Mondhatom, — szölt *Mazzoni*, — hogy ő Szent-sége a operáció alatt igazi hősléklü-séggel viselkedett. Csak annyit kérdezett: »Ve-szélyes az operáció?« Megnyugtattam, hogy nem. — »Akkor, — szölt ő Szent-sége, — végezzem tehát mielőtt kedves magamat viselni!« — Mikor pedig a mütéthez hozzáálltam ő Szent-sége felsőhajtott: »Uram Jézus Krisztus légy ve-lem!« Kevéssel később a dolog el volt végezve. Az operáció után a pápa gyöngén felém nyuj-totta a kezét és bágyadtan mosolygott. A szent agastyán valóban rendkívül erős természetű és könnyebben küzdötte le az operáció követke-zményeit, mint más fiatal ember.

— És hogy érzi magát a pápa most?

— Oh kitünően! Aggodalomra immár semmi ok sincs . . . Sőt XIII. Leo igen derült kedélyű mindig, valahányszor nála vagyok igen jóked-vűen beszélget el velem és különösen az iro-dalommal foglalkozik szívesen beszélgetés közben.

Szívélyesen bucsuztam el *Mazzonitól*, aki később beszélgetés közben sokat kérdezősködött Magyarországról, megjegyezvén, hogy nagyon szeretne ellátogatni hazánkban, melyről már oly sok szépet hallott.

Tanítók gyűlése.

Budapest, március 30.

A magyarországi tanítók országos bizottsága ma délelőtt tartotta meg tavaszi közgyűlését a felső-erdősori községi elemi iskola tornatermé-ben a tanítószög nagy részvéte mellett.

A közgyűlést *Lakits Vendel* elnök nyitotta meg, hosszasanban fejtegetvén az országos bi-zottságnak üdvös működését s a tani óságnak e bizottságban való tömörülését sürgetvén. Há-lásan emlekszik meg *Wlassics Gyula* kultusz-miniszternek a tanítószöghöz nyilvánuló rokonszenvét és barátságát; végül pedig röviden összefoglalja a tanítóknak rég megoldásra váró óhaját.

A közgyűlés az éljenzéssel fogadott meg-nyitó beszéd után az elnök indítványára a kö-vetkező táviratot küldte *Wlassics Gyula* kultusz-miniszternek Velenczébe:

»A magyarországi tanítók országos bizottsá-gának mai napon egybegyült képviselői közgyű-lésünk egyetértő határozatával, hódolatteljes tisz-tellettal üdvözöljük Nagyméltóságodat a hazai köz-oktatásügy élén, határtalan örömeinknek adva ki-fejezést, hogy ő Felsége legkegyelmesebb urunk és királyunk legmagasabb kegyéből ismét nagy-méltóságodat vallhadjuk vezérünknek. Nagyméltó-ságod magasztos munkájára, magunkat jószágos kegyeibe ajánljuk. *Lakits Vendel* elnök.

Ezután *Hajós Mihály* titkár röviden ismer-tette titkári jelentését, amelyet a közgyűlés tu-domásul vett.

E pillanatban érkezett meg *Zsilinszky Mi-hály* államtitkár, *Axaméth Lajos* min. tanácsos, *Molnár Viktor*, *Klauzál Gábor*, *Halász Ferenc*

osztálytanácsosok kíséretében, akiket a közgyű-lés lelkes éljenzéssel fogadott, míg *Lakits Vendel* elnök hálás köszönetét fejezte ki a kormány ér-deklődéséért.

Zsilinszky Mihály államtitkár a maga és társai nevében köszöni a szíves üdvözlést s rövid, de szívből fakadó szavakkal biztosítja a tanítószöghet, hogy a magas kormány a leg-nagyobb és legelénkebb érdeklődéssel viseltekik mindazon tárgyak és törekvések iránt, amelyek a tanítók munkásságát irányítják. Érdeklődéssel fogják kísérni tanácskozásait. (Éljenzés.)

Ezután a napirend némi megváltóztatásával elsönek *Józsa Dániel*, újpesti tanító ismertette a Tanítók háza ügyét s azokat a módokat, amelyekkel az intézmény létesíthető volna. Előadása végén a következő javaslatokat ajánlja elfogadásra: 1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a népnevelési munkásoknak a fővárosban tanuló gyermekei számára egy 150 fű befogadására alkalmas tápintézet létesíttessék. 2. Intézzon a közgyűlés felhívást az összes tanítótestületekhez s ajánlja figyelmükbe az ügyet. 3. Csatlakozzék az országos bizottság az Eötvös-alap országos egyesülethez, ennek a telekszerzés iránt beadott kérvénye dolgában. 4. Határozza el a közgyűlés, hogy 20 koronás részvényjegyeket bocsát ki s sorsjáték rendezhetését kérelmezze. 5. Hatá-rozza el a közgyűlés, hogy a kormánytól és képviselőháznál kérelmezni fog egy törlesztéses kölcsön engedélyezése iránt.

A tárgyhöz *Hóray Gyula* (Trencsén), *Já-rossy Endre* (Rozsnyó), *Péterfy Sándor* (Buda-pest), *Király Károly* (Pásztó), *Gábel Jakab* (Nagyvárad), *Józsa Mihály* (Budapest), *Volenszky Gyula* (Budapest), *Nagy László* (Budapest), dr. *Gööz József* és mások szöltak hozzá, mire a közgyűlés elfogadta *Józsa Dániel* indítványait.

Ezután *Ember János* kir. segédtanfelügyelő értekezett a nyugdíjtörvény revíziójáról. Erde-kes számadatokat ad a nyugdíjalap tagjairól és vagyonának növekedéséről. Magyarországon tén-yleg 28840 tanító működik, kik közül a nyugdíj-alapnak tagja: 20168, tehát a tanítószög 70%-a. A nyugdíjalap rendkívüli szaporodását igazolja, hogy 1895-ben 485000 frtja volt, 1897 végén 12479047 frtja. Ezek s a közzölt többi adatok mindenesetre becses anyagát fogják képezni a nyugdíjtörvény revíziójának.

Az utolsó előadó *Kovács Dániel* volt, aki az országos bizottság szélesebb alapra fekteté-sét indítványozta. Javaslátát az igazgató tanács megfontolás tárgyává fogja tenni.

A pénztári jelentés elfogadása s a beér-kezett indítványok letárgyalása után megejtet-ték a választásokat. Az igazgató tanács rendes tagjai lettek: *Böngédfi János*, *Ember János*, *Em-ber Károly*, *Govó Vilmos*, *György Aladár*, *Jó-zsa Mihály*, *Kozma László*, *Léderer Abraham*, *Móra István*, *Nagy László*, *Pallós Albert*, *Veres Sándor*, *Péterfy Sándor*, *Schöffer Sándor*, *Schenk Jakab*, *Szöke István* és *Frájter Károly*; póttag-gok: *Alszegehy János*, *Barsics Ernő*, *Cserhalmy Ferencz*, *Gábel Jakab*, *Józsa Dániel*, *Kovács Dániel*, *Magyar József*, *Száva János*, *Szirbek József*, *Ujlaky Géza*.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

- Április 1. Orvosegylet gyűlése d. u. 5 órakor.
- Április 2. A kath. Legényegylet közgyűlése d. u. 4. ó.
- Április 6. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.
- Április 9. Az ügyvédi kámara választó gyűlése d. e. 10 ó.
- Április 10. Közigazgatási ülés a vármegyeházán d. e. 10 órakor.
- Április 14. 15. Jegyzőkönyvi vizsgálat a vármegyeházán

Nagypéntek.

A mai nap mély gyásza a leghatalma-sabbban figyelmezteti az embert az enyé-szetre s mindannyiunk emlékébe hozza a me-mentomori-t. Az Üdvözítő halálának napja a legmélyebb gyásznap az egyházra is. Minden szertartás a gyászra és elmúlásra emlékeztet. A homályos templomokban lobogó gyertyák, zöld cypirusok és virágok között áll a szent sir. Aki egész évben feléje sem néz a templomnak,

e napon legalább pár percze az Ur koporsójához viszi szive s áhitatos imára készíti az Üdvözítő nagy tragédiájának gondolata.

A mai gyászistentiszteletek.

A székesegyházban d. e. 9 órakor az u. n. csonka, vagy előszentelték miséje, mely alatt az énekkar a Passiót adja elő.

Az énekrészek a következők:

Leitner: Turbák.

Duck: Popule meus (férfi kar.)

Leitner: Vexilla regis.

Duck: Ecce quo modo.

A szent mise után *Halász* Gyula papneveldi lelkiigazgató szent beszédet mond.

Az *olaszi-i* plebánia templomban d. e. 9 órakor az előszentelték miséje s a Passió magyarul. A szent beszédet *Dencs* János tb. kanonok tartja.

Délután a kedvezőtlen idő miatt a processió nem megy fel a Kálváriára, hanem a templomban lesz az egyházi szentbeszéd és vécsernye.

Az *ujvárosi* plebánia templomban 9 órakor a csonka mise alatt Passió. A szent mise után *Pálffy* Béla segédlelkész szent beszédet mond.

Délután 3 órakor zörgő vécsernye, Jeremiás siralmával.

Este 7 órakor szentségbetétel, mint a többi templomokban.

A *v-velencei* plebánia templomban reggel 9 órakor csonka mise, Passióval. A szentségnek a szt. sirba elhelyezése után *Gábricly* Lajos plebános szent beszédet tart.

Délután zörgő vécsernye.

*

Nagycsütörtökön, tegnap a székesegyházban a szokott egyházi pompával ment végbe a szokásos szent szertartás.

A szentmisét, valamint a krizma és olaj szentelést az összes papság jelenlétében *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök végezte s a szent mise után 12 aggastyánnak megmosta a lábát.

A szent mise alatt az ének és zenekar a következő darabokat adta elő:

Schweitzer miséből Kyrie és Glória.

Beleznaytól: Credo, Sanctus, Benediktum és Agnus.

Leitner: Christus factus est.

Dr. Szemethy Géza: Tenebra factae sunt.

Kersch: Inter vestibulum. O salute in hostia.

Délben az összes helybeli papság a bibornok vendége volt.

A lábmosáson résztvett 12 aggastyán szintén a püspök palotában ebédelt.

* **Lábmosás a koronázó templomban.** A budavári koronázó Mátyástemplomban reggel 9 órakor kezdődött a nagycsütörtöki istentisztelet, a melyhez zsufolásig megtelt a templom főhajója ájtatoskodó hivel. A szentély padjait a várbeli arisztokrácia tagjai foglalták el, míg a kegyuri helyen *Márkus* József főpolgármester ült. Az ünnepi istentiszteleten *Vaszary* Kolos bibornoki hercegprimás pontifikált tényes segédlettel, melynek tagjai voltak: *Dr. Kohl* Medárd pápai praelátus, *dr. Klinda* Teofil esztergomi kanonokok, *dr. Várady* Árpád apát, *Loltok* Lénárd prépost-plebános, *Krizsán* Mihály pápai kamarás, szemináriumi igazgató, *Purt* Iván tanulmányi felügyelő, *dr. Nemes* Antal budavári plebános, báró *Gudenus* és *Andor* udvari papok, *Bozóky* és *Szép* káplánok. Istentisztelet alatt az énekkar *Vavrincez* karnagy vezetésével *Balestrina* Lauda Sionját. *Abristus* factus-át és *Szupper* Dextráját adta elő. Aldozás után következett a lábmosás szertartása, melyet a hercegprimás végzett.

Az apostolok évszáma együttesen 915. A biboros főpap a 12 apostol lábát a szokásos szertartások közt megcsókolta. A szegény polgárok a primástól új ruhát és egy-egy erszényben 10-10 koronát kaptak, délben pedig jó

ebédet. Délre tart az idő, mire a szertartás véget ért. A hercegprimás budavári palotájában ma disz ebéd volt, melyen a papi személyiségek vettek részt.

* **A győri püspök állapota.** A »*Dunántúli Hírlap*« legutóbbi száma a győri püspök állapotáról a következőket írja: *Zalka* János dr. megyés püspökünk ó nagyméltósága betegségében örvendetes fordulat állott be. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy virágvasárnapján nagy könnyebbülés volt észrevehető a beteg főpap állapotában. A székeskáptalan tgyanekkor testületileg fejezte ki részvétét a kegyelmes ur előtt, ki egyenként megáldotta a kápialan tagjait. E nap óta folyton javulás észlelhető. Táplálékot vehet magához, lassankint visszatér beszélő képessége is. Írása határozottabb és olvashatóbb. Igazán megható a beteg mindenről való gondoskodása. Hétfőn kedden és ma is tartós a javulás. — Az ország minden részéről és külföldről is folyton érkeznek tudakozódó táviratok. Első volt a tudakozódók között *József* és *Frigyes* kir. hercegek. Házi orvosának mai legutolsó jelentése a következő: Bal kezét és lábát még nem használhatja, beszélő tehetsége még hiányzik, a nyelés még csak vigyázva és lassan történhetik, mert ha valami — csak folyadék is — balfelére megy, erős köhögési rohamot idéz elő, közérzület jó, vagyis fájdalom és láz nincs, különben egészbe véve napról-napra javulás észlelhető. — Márczius 29-én. Dr. Argay.

* **Adomány az Erzsébet szoborra.** A nagyváradi izraelita nőegylet Erzsébet királyné emlékére emelendő szobor alapja javáva 100 forintot küldött Nagyvárad város polgármesteréhez.

* **Pályázat jegtanári állásra.** A pozsonyi kir. jogakadémia é. tanév végével üresedésbe jön a *magyar magánjog s az osztrák magánjog* tanszéke. A pályázónak római katolikusnak kell lenni. A rendes tanár 2400 forintot s 200 forint ötdéves korpótlékot kap, míg a rendkívüli tanár 1850 forintot, a helyettes tanár pedig 1200 forintot. A pályázati kérvényeket ez év április 30-ig kell benyújtani a pozsonyi jogakadémia igazgatójához. A pályázati feltételeket különben egész terjedelmében a hivatalos lap tegnapi száma közli.

* **Tiszthelyettesi kinevezés.** A honvédelmi miniszterhez *Antalóczy* Nándort a lugosi 8-ik honvéd gyalogezred állományában tartalékos hadapród-tiszthelyettesé nevezte ki.

* **Az ügyvédi kamara választásai.** Három napi harc után tegnap értek véget a választások az ügyvédi kamarában. A korteskedés ugyan csak serényen folyt és mindkét párt végrehajtó bizottsága nagy agilitást fejtett ki, hogy listáját győzelemre vigye. Különösen tevékeny volt a reformpárt, de szemben találta magát az ügyvédek körének befolyásos pártjával. Bizonyos, hogy már évek óta nem adtak be a kamarai választáson annyi szavazatot, mint az idén. A budapesti ügyvédi kamara kerületéhez tartozó 1181 ügyvéd közül (90 ezek közül a főváros környékén lakik.) 922 élt választói jogával. A szavazatszedő bizottság esti 7 órakor kezdte meg munkáját és éjfél után 1 órkor fejezte csak be. A választás eredménye a következő: elnök *Győry* Elek (572 szavazattal.) (Győrfly *Gyula* 345 szavazatot kapott.) alelnök: *Fridmann* Bernát (854 szavazat) titkár: *Nagy* Dezső 457, (Kenedi *Géza* 422-öt kapott) ügyész: *Follák* Illés 810, pénztáros: *Novák* Sándor 868, választmányi tagok: *Brüll* Ignác 729, *Vámossy* Károly 841, *Szmik* Lajos 826, *Darvai* Fülöp 810, *König* Vilmos 476. (ellenzéki), *Szivák* Imre 440 (ellenzéki) *Burián* Béla 434, *Kiss* Albert 479, *Schreyer* Jakab 465, *Somogyi* Miksa 447, *Wittmann* Mór 508, *Zsigmondy* Jenő 534; póttagok: *Messinper* Simon 450, *Stern* Samu 467 (ellenzéki), *Baracs* Marelle 460 (ellenzéki), *Benczeli* Antal 514, *Fittler* Dezső 432, *Pap* József 565, *Vázsonyi* Vilmosnak 429 szavazati kisebbsége volt.

* **Bolcas Luczián és a bukaresti diákok.** Ugy írják Bukarestből, hogy a Bolcas ügy hülámai ott még nincsenek elsimulva. A bukaresti diákok — akik üdvözölő iratokat küldtek a nagyváradi jogakadémia kitiltott román hall-

gatóinak, főkolompusukat, *Bolcas* Lucziánt maguk közé esalták, hogy kiábránduljon a szíves fogadtatás örömei között a nagy reményekből, melyekkel odakecsegtették, — most nem kevesebbet akarnak mint azt, hogy *Sturdza* miniszterelnök a diplomacia útján lépjen közbe a kitiltott nagyváradi román joghallgatók érdekében. A román miniszterelnök midőn tudomást vett e mozgalomról, elutasítólag nyilatkozott róla. Erre kitört a bukaresti egyetemen a zavargás, az előadások odahagyása stb. stb. s most küldöttségileg óhajtottak volna a miniszterelnök előtt megjelenni, hogy kapacitálják a diplomai beavatkozásra. *Sturdza* miniszterelnök meszt vevén e terveket, kereken kijelentette, hogy egy ilyen ezélatu küldöttséget nem hajlandó fogadni. A bukaresti diákság, mely könnyen tud lelkesedni, de kevésbé dísekedhetik komolysággal és tettekkel, emiatt roppant dühre gerjedt s most még inkább lázong annyira, hogy a rendőrséget is készenléthe helyezték.

* **Jóváhagyta a miniszter.** A nagyváradi felső kereskedelmi iskola segélyezésére Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, a jelen tanévre 1500 forint segélyt szavazott meg. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

Felkérjük t. előfizetőinket, kiknek előzetése e hó végén lejár, annak mielőbbi szíves megújítására, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

* **Az ideai sorozás.** Az ex-lex állapotban két dolog volt a leglényegesebb kérdés: az adók behajtása és az ujoneozás. Az ország népe azonban egyikkel sem nyert semmit, mert bár fel volt függesztve az adóvégrehajtás, aki azonban a rendes időben nem fizette meg az adóját, késedelmi kamatot fog fizetni; az ujoneozás pedig egy hónappal ugyan későbbben, de csak meg lesz tartva, hogy október elején mondurba jusson akire rámondják a »tauglich«-ot. A sorozásra vonatkozólag Nagyvárad város katonai ügyosztálya a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Nagyvárad város, mint sorozójárás részéről közbírré tétetik, miszerint az ideai ujoneozás I. évi május hó 12., 13., 15. és 16-ik napján mindenkor reggel 8 órakor kezdődőleg az ujvárosi tűzoltó-laktanya helyiségében és pedig akként tartatik meg, hogy május hó 12-én az 1878-ik évi születésű és nagyváradi illetőségű és I-ső korosztályu hadkötelesek, május hó 13-án az 1877. évi születésű, nagyváradi illetőségű II-ik koroszt. hadkötelesek, május hó 15-én az 1876. évi születésű és nagyváradi illetőségű III-ik koroszt. hadkötelesek, május hó 16-án az 1876., 1877. és 1878. évi születésű és idegen illetőségű I., II. és III-ik, esetleg magasabb koroszt. hadkötelesek fognak sor alá állíttatni. Felhivatnak ennelfogva az érdekelt hadkötelesek, hogy a jelzett helyen és időben pontosan megjelenjenek, mivel különben a védtörvényben előirt szigorú büntetéssel fognak fenytettetni.

Nagyváradon, 1899. évi márczius 22-én.

Darvassy Lajos.

tanácsnok, k. ü. előadó.

* **Sipos Antal** április hó 8-án ünnepli budapesti zeneakadémiájának 25-éves fenállását. E célból összes tanítványai a Royal teremben nagy zenészi ünnepélyt rendeznek, melyet közvacsora és tánc követ. A rendező bizottság elnöke: *Dunkl* Norbert, *Schunda* M. József és *Thék* End. e. A meghívókat a melyek a diszhangversenyre beléptijegyül szolgálnak, a napokban küldik szét.

* **Vásáresarnok a Károlykaszárnyában.** Budapest Belváros lakosságának egy régóta hangzott óhaját teljesítette a közgyűlés akkor, a mikor a Károlykaszárnya lovagló iskolájának vásáresarnok ezéljaira való átalakítását elreodelte. Az átalakítási munkálatok a jövő héten veszik kezdetüket és 30 ezer forint költséggel igényel-

nek. Az új vásárcsarnok a melyben egyelőre 100 elárúsító hely lesz, július hó elsején adatik át a közforgalomnak.

* **Ujtörvényszéki aljegyző.** Az igazságügy-miniszter *Moldován Gyula* alsójárású kir. járásbírói aljegyzőt a helybeli törvényszékhez áthelyezte.

* **Halálozás.** Mély részvétellel értesülünk egy közbecsülésben állott férfi: *Porpáczy Károly* elhunytáról. Az államvasutak egy szorgalmas, buzgó tisztviselőt vesztett benne. Hosszabb ideig betegeskedett. Temetése holnap, április 1-én lesz. A családi gyászjelentés a következőképen hangzik:

Alulírtak szomorodott szívvel tudják a legjobb férj, testvér és rokon darásporpáci *Porpáczy Károly* m. kir. államvasuti ellenőrnek hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után élete 59-ik évében márczius 30-ikán reggel 6 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult tetemei f. évi április 1-én d. e. 10 órakor fognak Kőfaragó-utczai 820 sz. saját házából a róm. kath. egyház szertartása szerint az olaszú sírkertben örök nyugalomra létezni. Az engesztelő mise előzőt pedig április 10-én d. e. 10 órakor fognak a váradi-olaszú róm. kath. plébánia templomban az egek urának bemutatlatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai és barátai meghívatnak. Nagyvárad, 1899 márczius hó 30. Özv. Porpáczy Károlyné szül. Saározy Klótild mint neje, özv. Porpáczy Istvánné mint anyja, özv. Schere Józsefné mint testvér, Novyné szül. Porpáczy Hermína mint testvér, Porpáczy Robert és neje mint testvér, Novy Alajos mint sógor. Áldás és béke lengjen porai felett!

* **Elbocsújtott katonák.** A mai napon lépnek ki a hadsereg kötelékéből dr. Klein Jakab, Turóczy Sándor és Biráczki Gyula tartalékos honvéd hadnagyok.

* **Jegyzői vizsgálatok a vármegyén.** Biharvármegye székházában április hó közepén jegyzői vizsgálat lesz, a melyre már is több vizsgálatozó jelentkezett. Április hó 14-én lesz az írásbeli, április 15-én pedig a szóbeli vizsgálat, mely utóbbin az alispán fog elnökölni.

* **A kapupénz eltörlése.** A rendőr-főkapitányság, mint értesülünk, érdekes újításként a tervéi foglalkozik. Arról van szó, hogy a kapunyitási szabályzatot megváltoztatják, még pedig olyan módon, hogy a *kapupénzt eltörlik*. A ház lakói e terv szerint sem éjjel előtt, sem éjjel után nem volnának kapupénz fizetésre kötelezve és a házmestereket a kapu nyitására csak azok tartoznának díjazni, a kik nem laknak a házban. Hatósági személyek azonban, hivatalos eljárásukban ez alul is ki vannak véve. Hogy az újítás mikor lép életbe, arról még szó nem lehet, mert eddig csak a terv merült föl s az új szabályzatot csak most dolgozzák ki.

* **Elhagyta a családját.** Hendl Mór kávésdíjakos szegényember volt s abból tengette családját életét, amit a körültekintő falukban házalás útján összehozott. Nagyon meggyűlt benne a nyomoruságtól a keserűség s meglazult családjára iránti szeretete, mert egy szép napon még az elmúlt év novemberben, mint rendszeren, elindult házalni, de azóta nem ment haza. Nejét és kiskorú gyermekeit nyomorban hagyta. A lelketlen családapa 52 éves. Országszerte keresik.

* **Névváltoztatás.** Schida József felső-dernai állami iskolai tanító vezetéknevét „Tompá”-ra változtatta.

Értesítés! Van szerencsénk igen tisztelt vevőinket s a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tavaszi és nyári idényre áru újdonságaink megérkeztek; különösen férfi és fiu kalapok, női, férfi és gyermek Carlsbadi cipők, kesztyűk, harisnyák, nyakkendők, fehérneműk stb. meglepő nagy választékban, melyeket rendkívüli olcsó szabott árak mellett árusítunk.

Áruraktárunk szives megtekintését kérve teljes tisztelettel: Fábry Testvérek.

A tolvaj személyleírása.

Donáthot, a szobrászt, akit az Urísten nemcsak művészi talentummal ajándékozott meg, hanem pompás humorral is, a minap tudvalevőleg az a malheur érte, hogy inasa meglopta.

A jeles szobrász felfogadtr az inast, azt se kérdezte tőle mi a neve, hol szolgált azelőtt és szépen rábizta a lakását, a mely bizalmát a legény úgy hálálta meg, hogy feltörte gazdája fiókját és kiloptott belőle egy csomó bankót, meg egy nagyobb összegről szóló bank-letéti-jegyet.

Donáth, mikor a lopást fölfedezte, először is elsielt a bankhoz, hogy azt a 12.000 frtot, melyről a betéti jegy szól, valahogy ki ne adják a tolvajnak, aztán pedig elment a rendőrségre és följelentette az esetet.

Mikor már tővéről-hegyére elbeszélte a lopást, a rendőrtisztviselő azt kérdezte tőle:

— Hát már most mondja el kérem, hogy nézett ki a tolvaj?

— Hogy nézett ki? — felelt Donáth. — Hát kérem alacsony, középső fizkö volt.

— Igen, igen, de ennyi még nem elég. Ha ön már a nevet nem is tudja biztosan, legalább adjon róla pontos személyleírást.

— Hm, hm! — gondolkodott el Donáth. — Személyleírást? Személyleírást?

— No igen! Például az orra...

— Orra? Az is volt.

— Hisz azt tudom, hogy volt! De milyen volt?

— Hát kérem — szólt Donáth, — mondok önnek valamit.

— Nos?

— En úgy nem tudem önnek elmondani, hogy az a betyár mint nézett ki. Hanem holnap ismét eljövök és majd elhozom a Személyleírást.

— Ahogy tetszik!

Donáth eltávozott és másnap csakugyan eljött megint. De vele jött egy ember is, aki valami rengeteg nagy, zsákvászonba burkolt paksamétát cipelt.

— Nos? — kérdezte a rendőrtisztviselő. — Hát elhozta a személyleírást Donáth ur?

— El!

— No hát adja ide!

Donáth ekkor odaintette magához a vele érkezett embert, rámutatott az annál levő nagy paksamétára és azt mondta:

— Itt van kérem a személyleírás.

— Nem értem, — mondta a rendőrtisztviselő. — Mi van itt?

— A személyleírás, mondom, a személyleírás. Hisz ön tegnap azt kívánta, hogy mondjam el mint nézett ki az az ember!

— Igen-igen!

— No hát kérem, tessék ide nézni! Ilyen volt.

Azzal Donáth lehuzta a paksamétáról a vászonburkolatot és a rendőrtisztviselő legnagyobb ámulatára meglátott egy agyagból készült mellszobrot.

Donáth ugyanis emlékezetéből megcsinálta a tolvaj inas szobrát, melyet aztán be is festett.

Ennél pontosabb személyleírást igazán nem lehet adni.

A dolognak meg is volt a haszua, mert néhány detektív fölismerte, hogy a szobor egy többször büntetett tolvajt ábrázol, a kit most már remélhetőleg nemsokára el is csipnek.

EGYESÜLETEK.

A kath. Legényegylet választógyűlése. A helybeli kath. Legényegylet alapszabályait, melyek márczius elején miniszteri jóváhagyással ellátva leérkeztek a belügyminiszteriumból, a napokban dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornok püspök főpásztori és fővédnöki jogá-

nál fogva megerősítette s az egylet elnökévé dr. *Vucskics Gyula* plebánost, igazgatójává pedig *Pálffy Béla* segédlelkészt nevezte ki. Az egylet kinevezett elnöke ápr. 2-ra hívatta össze a közgyűlést, mely hivatta lesz az egylet többi előjáróit és tisztviselőit megválasztani. Az egylet május elején mostani helységéhez még két tágas szobát bérelt s az új nagy teremben fogja megtartani az ünnepélyes megnyitást.

Az orvos egylet gyűlése. A »Biharmegyei Orvos-Gyógyászati- és Természettudományi-Egylet« folyó évi április hó 1-én délután 5 órakor (Uri-utca, Akadémia.) szakülést tart, melynek a tárgya *Bernthal S. ur* előadása: D-sodoráló eljárás Kelt Nagyváradon, 1899. márczius hó 29-én Dr. *Berkovits*.

IRODALOM.

Magyar Sion. Egyházirodalmi folyóirat márczius havi füzetét kaptuk a következő jeles tartalommal; *Gallovich Jenő* dr. »Müller Miksa és az inspiráció« czimen értekezik benne. *Pethő* dr. arról értekezik, hogy mire kell a teológiában ma a súlyt fektetni. *Zubriczky* Aladár dr., kit nemrég sub auspiciis regis avatnak doktorrá a budapesti tudomány egyetemen »A vegyes házasságok kötése Magyarországon« czimen ad egy i en szakavatott tollal megírt értekezést. A füzet többi részét könyvismertetések, bírálatok és vegyes közlemények töltik ki.

Magyar Gazdák Szemléje a M. G. Szövetség folyóiratának márczius havi füzetét vettük igen tanulságos tartalommal. A füzet a szövetség titkárának, *Bernát Istvánnak* lendülettel vezeti előzékeny nyitja meg »Uj kormány, új remények« czimen. *Mailáth József* gróf a falusi jólét érdekében emel ismét szót azzal a szakavatottsággal és nagy szociálpolitikai tudással, mely már több hasontárgy czikkeiben kiünt. A füzet további tartalma a következő: A német gazdaszövetség nagygyűlése *Löherer* Andor. Angol intézmények szociálpolitikai szempontból, *Geöcze* Sarolta. Argentína és a bevándorlás. Magyar tengerészet. Szövetségünk választmányi gyűlése. *Városaink háztartása* (melyet lapunk mai számában közlünk). Gabonaárjegyzés szervezése, *Löherer* Andor. Buza, liszt és kenyér. Társadalmi krónika. Különfélék: Maradiság és agrár-reform. Bánffy és Széll Kálmán. Homestead és czéhrendszer. Krónika.

A nagy áldozat. Ez a hasznos könyvecske, melyet *Tóth* Mike S. J. írt, a szentmise hallgatásának kötelességére oktató az eltompult érzésű hanyag embert, immár nyolczadik kiadásban jelent meg. Ára Kalocsán egyenkint 20 kr., tizenkint 1 forint 50 kr. Különösen ajánlható buzditó kalauzul a fiatalság számára, azért ajándékkönyvecskének is igen czélszerű.

TANUGY.

A »Biharmegyei tanker. tanítótestület gyűlése. A Biharvármegyei tankerületi tanítótestület összes tagjait a f. évi ápril. 5-én (szerdán) Nagyváradon a vármegyeház nagytermében tartandó szakgyűlésre tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat.

i. Délelőtt 9 órakor az újvárosi községi elemi fiu iskola II. és III-ik osztályában (Nagy-Teleky-utca) gyakorlati tanítást tartanak *Bitzó János* és *Mikusay József*.

II. A délután félhárom órakor kezdődő gyűlésen.

1. Elnöki megnyitó.
2. Jánosházi János nyug. tanító 42 éves tanító működésének méltatása *Vaday József* által.
3. A válsztaimány javaslata az iskola és tanító védelme tárgyában. Előadó *Gábel Jakab*.
4. U. a. javaslata az általános és minden tanítóra kötelező tanító egyletek szervezése és az évről-évre vizsgálatok eltörlése tárgyában. Előadó: *Vaday József*.
5. Ugyanaz előterjesztése *Nagy Lászlónak*

a tanítók egyesülésének fejlesztésére vonatkozó javaslata tárgyában. Előadó: Vaday József.

6. Ugyanaz javaslata a szilágymegyei tanító egyesületnek az iskolaszéki és gondnoksági intézmény elörlése tárgyában kelt átiratára. Előadó: Vadnay József.

7. Ugyanaz, tanítók gyermekei részére internátusok felállítása s a tanító-képző intézeteknél az ingyenes helyeknek a tanítók leánygyermekai részére való fentartás tárgyában. Előadó: Réz Mihály.

8. Ugyanaz, javaslata pályadíjak kifizése iránt.

9. Apróbb ügyek és indítványok.

Nagyvárad, 1899. márczius 28-án.

Réz Mihály, s. k.,

egyl. elnök.

A szaktanfolyamok és nőipariskolák összeírása. A kereskedelmi miniszter minden vonalon rendet akar csinálni. Egy újabb körrendeletben, melyet tegnap intézett Nagyvárad városához és Biharmegyéhez, valamint az összes törvényhatóságokhoz, — kifejti a miniszter, hogy az iparoktatási intézeteket nem tudja kellőleg nyilvántartani s felügyelettel kísérni, mert azokról nem volt pontos tudomása különösen a segédek továbbképző tanfolyama és a nőipariskolára vonatkozólag azt kérde a miniszter, hogy létezik-e ilyen intézmény a törvényhatóság területén; — kik tartják azokat fenn, — mennyi az alkalmazott tanerő és a tanulók száma?

Igazságszolgáltatás.

Egy piros kendőért másfél évi fegyház. *Pántya* Péter kispaczi rövidáru kereskedő a járó-kelők gyönyörködtetésére a múlt nyáron szép piros kendőket aggatott ki a boltja elé. Hanem a kendők hamar szemet szurtak egy járó-kelőnek, aki más foglalkozás híján éppen délutáni sétáját végezte s elhatározta, hogy egy ilyen kendőt kerít. Ez a jámbor ember *Bagoly* Gábor volt, akinek az előléte nem egészen tiszta, mert lopásért már öt ízben ette a rabkenyeret. *Bagoly* elhatározta, hogy a kendőt megveszi, igen ám, de nem volt pénze, hanem azért ő nem olyan ember, aki az ilyen kicsinység miatt meghátrálás ezért egy őrizetlen perczen egy kendőt lekasztott, azt zsebre vágta, azután a legnagyobb lelki nyugalommal a legközelebbi pálinkamérésbe ment, ahol a kendőért kapott egy adag pálinkát, amit nagy élvezettel meg is ivott.

Idáig még jól ment a dolog, hanem ezután már jött a baj.

*Bagoly*nak ugyanis nagyon izlett a pálinka s ezért elment még egy kendőért. Le is akasztott egy másikat, de ezen már rajtavesztett: elfogták és tegnap a vádlottak padján ült érte.

A törvényszék *Bagoly*t, tekintve sokszorosán büntetett előéletét, másfél évi fegyházra ítélte.

Érdekes végtárgyalás. Mindjárt husvét után igen érdekes bűnügyet fognak tárgyalni a törvényszéken. *Kazár György* és még tizenegy társa fog a vádlottak padján ülni, akik gyilkossággal s más egyéb büncselekménnyel vannak vádolva. A vádlottak hosszú időn keresztül Biharmegye egy részét s a szomszédos Aradmegyet rettegésben tartották. Egész hosszú lizta a bűnök s valószínűleg még legalább van annyi, amit nem lehetett kideríteni. A tárgyalásra, mely április 5-ikére van kitűzve, igen sok tanu van beidézve, úgy, hogy az ügy tárgyalása valószínűleg több napig fog tartani.

A házasságszerző irodája. *Nagy Jenő* Jakab házasságközvetítő ügyében még mindig folyik a vizsgálat. A vizsgáló bírónak óriási anyagot kell feldolgozni, minthogy *Nagynak*, a kinek az *Izabellau-teza* 69. számú házban volt irodája, óriási klientelája volt. Több mint

hatszáz ember állott vele összeköttetésben, még pedig főleg nők, a kik *Hymen* rózsalánczai után vágyódtak. Nagygyal együtt letartóztatták tudalevőleg *Sattler* irodavezetőt, a kiről az eddigi vizsálat folyamán kiderült, hogy igen jól tudta *Nagy* üzemeit.

A Koldusápoló-intézet tolvaja. A télen történt egy éjjel, hogy a Koldusápoló-intézetnek a pincéjét megdézsmálták, elvivén onnan az élelmiszerek egy részét. A tettes már másnap megkerült *Jakus* Pál napszamos személyében, akit nyomban le is tartóztattak. Azóta folyt a vizsgálat s tegnap ítélkeztek felette. A törvényszék *Jakust* négy havi börtönre ítélte.

A korcsmában. Együtt mulattak egy külvárosi várad korcsmában *V. Lőrincz* József és *Balaskó* János. *Lőrincznek* azonban hamar megártott a szesz, amit *Balaskó* arra ha-zaált fel, hogy ellopott tőle hatvan forintot. Ezen tetteért tegnap *Balaskót* a törvényszéken nyolc havi fegyházra ítelték.

A nagyvárad kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Urbán Adolf*.

740. *Kozma* János gondatlanságból ok. testisértés — helyben hagyva.

741. *Pető* Zsigmondné és társa lopás és vagyonrongálás — rendeletileg.

744. *Ábrahám* József és neje testisértés — helyben hagyva.

803. *Perlmutter* Ármín becsületsértés — visszautasítva.

696. *M. Szabó* Antal lopás — részben megváltoztatva.

702. *Lung* Illie lopás — részben megváltoztatva.

704. *Kladován* Juon testisértés — helyben hagyva.

734. *Nán* Pévelné testisértés — helyben hagyva.

754. *Bartos* Petrucz és társa jogtalan elsajátítás stb. — részben megv.

755. *Vules* Jozsif testisértés — h. hagyva.

801. *Novodunszky* András lopás — részben megv.

Előadó: *Molnár Géza*.

805. *Borza* Simon és társa magánokirat hamisítás — részben megv.

826. *Szabó* Imre magánokirat ham. — helyben hagyva.

908. *Meder* Johanna testisértés — vissza utasítva.

924. *Jenei* Menyhért becsületsértés — vissza utasítva.

925. *Bezsán* Gábor becsületsértés — vissza utasítva.

1052. *Bán* Juon gyujtogatás — rendelet.

837. *Szilágyi* Demeter rágalmazás — helyben hagyva.

858. *Buna* Péter lopás — helyben h.

863. *Jerkovits* Salamon lopás — helyben hagyva.

864. *Jován* Mari közbiztonság elleni kih. — rendelet.

869. *Spiegel* Dávid testisértés, közbiztonság ell. kihágás — rendelet.

800. *Szügyi* Józsefné rágalmazás — helyben hagyva.

873. *Fabri* Vilmos testisértés — helyben h.

875. *Balogh* Péter lopás — helyben hagyva.

876. *Veisz* Márton szerencsejáték — rendelet.

REGÉNY-OSARNOK.

TILTOTT UTAKON.

Laudor Henrik utazásai és kalandjai Tibetben. 17

Fordította: *B. Gy.*

Mindegyik eszköz rendeltetését meg kellett nekik magyaráznom, a mi nehéz dolog volt, ha meggondolja az ember, hogy ők mily rém

tudatlanok voltak és hogy én nem bírtam a tibeti nyelvet annyira, hogy tudományos előadást tarthattam volna. Gyanakvólag nézték a Sextant (hatodló, idő és távolságmérő) és még inkább a hypsometrikus (magasság mérő) készüléket, melyet az ő sárgarézcsöbe foglalt hőmérőjével valami különleges tüzelő fegyvernek gondolták. Azután előszedték összes fotografiai lemezeimet, melyek még fixirozva nem voltak és egyiket a másik után a fényes napra tartották, hogy lássák mi az, minek következtében értékes negatívjaim mind tönkrementek, melyeket még Mansarovárban vettem föl. A Pombo, ki figyelmesen nézte a lemezeket, észrevette, hogy azok a napon megsárgulnak.

— Mi ez? — kérdé.

— Ez egy jel, annak a jele, hogy te mindazért, mit velem elkövetsz, lakolni fogsz.

A Pombo azonnal eldobta a lemezt és szerfölött megijedt. Parancsot adott, hogy bizonyos távolságban lyukat kell ásni és a lemezeket abba kell temetni. A katonák azonban, kiknek a parancs adatott, semmi kedvet sem mutatnak ahhoz, hogy a lemezeket megfogják, úgy hogy a lámák kénytelenek voltak őket korbácsütésekkel reá kényszeríteni. Végre engedelmessékedtek s a lemezekkel telt dobozt elkezdtek rugdosni s mindaddig rugdalták, míg csak a kijelölt helyre nem értek. Ott aztán kutymódra körmeikkel vájták mély gödröt a süpedékes talajban. És nekem látnom kellett, hogyan lesz elföldelve több heti fáradságos munkám!

Most vízfestékkel telt dobozom került sorra.

— Mit teszesz ezekkel? — kérdi egy láma ártatlan festékeimre mutatva.

— Képeket festek.

— Nem; hazudsz! A sárgával fölfedezed, hogy hol van az arany országunkban, a késsel pedig, hogy hol van a malachit.

Iparkodtam meggyőzni arról, hogy nem úgy van mint ő gondolja és felajánlottam neki, hogy lefestem őt ha kezeimet szabaddá teszi. A lámák azonban mégis a mellett maradtak, hogy megkötözve maradjak.

Élénk érdeklődéssel nézték azután tekintélyes mennyiségű arany és ezüst pénzemet, melyet a ládában találtak; a Pombo intette a népet, hogy pénzemből ne lopjanak el egy darabot sem.

Ez alkalmat felhasználtam és a Láma-kolostor javára 500 Rupiót ajánlottam fel; a Pombónak pedig Martini — Henrik — fegyveremet, minthogy ez megtetszett neki.

Mindkét ajánlatomat visszautasították, azt mondván, hogy a kolostor nagyon gazdag, a Pombónak pedig nem szabad fegyvert viselni. A két ajánlat azonban annyira meghatotta a Pombót, hogy egészen hozzám jött azt személyesen megköszönni.

A maguk módja szerint a lámák most elég tisztességesen viselték magukat és én nem tudtam eleget csodálkozni azon, hogy miképpen voltak képesek ezek az emberek az egyik perczen a legnagyobb udvariasságra, a másik perczen a legnagyobb durvaságra.

Végre a vízmentes láda fenekéhez jutottak kutatásaikban és ugyancsak gyanakvólag vettek a Pombo elé egy szétlapított tárgyat.

— Mi ez? — kérdé — és mint szokta, magasra emelte a tárgyat.

Láterőm annyira meggyöngült már, hogy nem ismertem nagy mindjárt a tárgyat; de mikor egészen az orromhoz tartották, ráismerem már rég használaton kívül helyezett, kiszáradt, laposra szétnyomott spongyámra, melylyel azelőtt mosdani szoktam volt és a melyet Ssehanden Sing, az ő megszokott ügyességével a pakkolásban, a doboz alá tett, melyben a fényképlemezek voltak, hogy ezek el ne törjenek. A teher alatt, mely már több mint egy hét óta nyomta, a spongya, mely eredetileg igen nagy darab volt, két ezenti vékonyságra nyomódott össze.

A tibetieknek ezen új tárgy nagy fejtörést okozott, a taplához hasonlították és nagy elővigyázattal fogdosták, mert egy láma azon véleményének adott kifejezést, hogy hátha felrobban.

Miután kíváncsiságukat kielégítették, a szivacsot eldobták. Ez pedig a mellettem levő kis víztócsába esett. Ez pompás alkalom volt arra, hogy kinzóimat megijesszem; elkezdtem beszélni a szivacsos angol nyelven, édes-kedves barátságos hangon és úgy tettem, mintha varázsigéket mondanék. Természetes, hogy mindjárt a közfigyelem tárgya lettem és a katonák s a lámák tágranyított szemekkel bámultak reám, nem tudták palástolni félelmüket, mikor a szivacs a vizet magába szíván egyre nagyobbodott, mialatt én mindig hangosabban és hangosabban beszéltem hozzá, míg végre egészen telve lévén vízzel, rendes nagyságát visszanyerte.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A képviselőház elnapolása.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.) Politikai körökben beszélnek, hogy a képviselőház I. évi nyári szünete igen nagy lesz. A képviselőház ugyanis a jelen munkaképesség mellett pár hónap alatt igen sokat végez és akkor még június hó 20-a előtt elnapolják *három esetleg több hónapra is.*

Szell miniszterelnök a trónörökösnél.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.) Szell Kálmán miniszterelnököt legutóbbi bécsi látogatása alkalmával az összes főhercegek fogadták.

Legelőször *Ferenc Ferdinánd* trónörökös fogadta a miniszterelnököt s közük érdekes beszélgetés fejlődött ki.

A trónörökös maga hozta szóba a »Hrvatska Sloga« hírét a fumei zászlósértést illetően. A trónörökös haraggal utasította vissza e vádat.

— Egy szó sem igaz — ugymond — ellenkezőleg, Szapáryval behatóan diskuráltam a fumei dolgokról.

A trónörökös egész beszéd alatt magyarul beszélt teljes könnyedséggel.

A belügyminiszterium.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.) A belügyminiszteri tárcza a közel jövőben már megleli állandó birtokosát, legalább ez érthető ki *Szell* miniszterelnök azon válaszából, melyet több deputáció előtt tett. A miniszterelnököt ugyanis egy csapat küldöttség az iránt kereste fel, hogy főispán változtatásokat hozzon létre tekintettel az általa propagált irányváltásra. A miniszterelnök ezen küldöttségeknek azt felelte, hogy ő nem változtat főispánokat, mert a **belügyi tárczát csak ideiglenesen kezeli** s utódja kezét személyi kérdésekben nem akarja megkötni.

Uj választás.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.) A »Magyarország« szerint *Szell* miniszterelnök és a Tiszák közti megegyezés csak színleges, voltaképpen pedig a Tiszák egyikre-másra kellemetlenkedik az új kormányának, miért is ezek ellensúlyozására *uj választások* lesznek.

Nemzetközi békekongresszus.

London, márczius 30. A nemzetközi békekezelet küldöttsége előtt Balfour kifejezte sajnálatát a fölött, hogy Anglia és az Egyesült-Államok között az általános választott bíróság terve nem jött létre.

Meg van róla győződve, hogy még elérkezik az idő, amidőn az egyezés az angol-szász faj két legnagyobb része között létesül. Jellegzetes a lefegyverezési javaslatra az, hogy a világ legnagyobb katonai hatalmának uralkodójától indult ki. A Miklós cár által megindított mozgalom sehol sem talált tisztább és közvetlenebb visszhangot, mint épp magában Angliában. Ezen mozgalmat úgy üdvözli, mint az emberiség haladásának határkövét s mint oly lépést, mely az emberiséget a világbéke nagy gondolatához láthatóan közelíti. (Magy. Táv. Ir.)

Hitvesgyilkosság.

Königsberg, márcz. 30. Franciaországban Rosengart földbirtokos özvegyét akit férjgyilkosságra való fölbujtással vádoltak, az esküdtszék hat napos tárgyalás után fölmentette. (Magy. Táv. Ir.)

A német császárné Franciaországban

Páris, márczius 30. A »Journal« azt írja, hogy Vilmos császárnak egyik fia a német császárné kíséretében legközelebb Dinardba érkezik fürdőhasználatra. (M. Táv. Ir.)

Angol-orosz megegyezés.

London, márcz. 30. A Daily Graphic jelenti, hogy a Muraviev gróf külügyminiszter és Scott pétervári angol nagykövet között a kínai britt és orosz érdekekre vonatkozólag folyó tárgyalások csakugyan befejeződtek. Az egyezmény megkötése állítólag legközelebbre várható. Az orosz kormány legutóbbi javaslatai alapján kidolgozták egy egyezménynek a tervét, a melyhez Salisbury lord is hozzájárult, úgy, hogy most már csak a két fél aláírása hiányzik. Az egyezmény csakis a két hatalom befolyásánaka köréről szól és a szövege igen rövid. (Magy. Táv. Ir.)

A Fülöp-szigetek.

Madrid, márcz. 30. A spanyol fogjok kiszabadítása tárgyában folyó tárgyalások vezetésére ideérkezett a tagályoknak egy meghatalmazottja.

Török dolgok.

Konstantinápoly, márcz. 30. A koszovói vilajet keresztény lakosságát állandóan nyugtalanítja a sok fegyver, lőszer, egyenruha és egyéb hadiszerek folytonos és nagymennyiségű szállítása.

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték.

Az osztálysorsjáték mai huzásánál a következő számokat sorsolták ki:

5000 koronát nyertek: 41338 47502 53000 76923. — 2000 koronát nyertek: 13087 14583 15125 16105 17101 19609 21200 25428 28616 32650 41661 43766 45165 55982 63329 65445 70021 78656 78769 86367 86637 88357 92556 93363 94467 96835. — 1000 koronát nyertek: 227 3895 4856 4970 6862 7562 10202 11603 14052 15131 16389 16638 20574 21438 23547 25413 36997 37454 46743 54515 34872 61114 62305 66362 73390 77826 81945 90695 91694 91844 93522 94633 95768 99298. — 500 koronát nyertek: 911 4937 5077 7796 8427 10476 11136 12138 13696 14485 16452 19513 20736 20774 25570 23175 23784 24531 25856 26149

26220 26612 27281 30914 30961 32622 37821 38017 38250 38674 42021 43278 53334 45308 46488 49449 51616 57042 57547 59665 61898 72724 64032 16646 67182 98973 75209 79509 82753 85214 89718 43620 93892 95392 99707 99804.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Az irányzat szilárd	
Buza áprilsra	9.37
Buza októberre	8.48
Uj tengeri	4.56
Rozs ősze	7.02
Zab ősze	5.75
Tengeri augusztusra	—

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 29.

Az irányzat gyenge	
Osztrák hitel	369.25
Magyar hitel	397.50
Allamvasut	365.90
Rimamurányi	307.—
Magyar jelzálog	249.—
Salgótarjáni	636.—
Wagon-kölcsön	623.—
Villamosvasut	225.—
Magyar leszármított	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	494.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

Az irányzat nyugodt

Budapest, márczius 29.

Osztr. hitel	367.25
Magyar hitel	396.—
Allamvasut	362.97
Birodalmi márka	58.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. márczius 29-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.75
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 ¹ / ₂ %	121.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	3675
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	96.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	163.35
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	141.50
Osztrák járdék papírban	100.75
Osztrák járdék ezüstben	100.60
Osztrák járdék aranyban	120.—
Osztrák korona járdék	100.50
Osztrák államsorsjegyek	139.50
Osztrák magyar bankrészevény	920.—
Magyar hitelbankrészevény	397.25
Osztrák hitelintézeti részevény	367.75
Osztrák-magyar államvasuti részevény	363.20
20 frankos arany (Napoleon d'or)	358.60
Németbirodalmi márka	58.45
London vista	120.40
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ERŐDI H. Czukraszata

Nagyvárad, Fő-utca.

Felvállal és pontosan teljesít, úgy *helybeli*, mint *vidéki*, mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket *mérsékelt árak* mellett.

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos *sétküldés* következtében, rendes időben és *sértetlen* állapotban érkeznek.

Ugyanott mindenféle húsvéti csukor-, selyem- és plüs-disztojások 3 krtól 10 frtig kaphatók.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.					
ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	ind.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Nagykátá	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Szolnok	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	P.-Ladány	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Ermihályfalva ér.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Bucsa	—	—	9 33	8 51	5 13	Báránd	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka	—	—	9 50	9 10	5 38	Sáp	—	—	12 07	2 12	5 17	Sü. v. Sz. v. Gy. v. Sz. v. T. v.					
Rév	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	B.-Ujfalu	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Ermihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Élesd	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	M.-Peterd	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Kereszte	—	—	1 14	3 12	6 37	P.-Ladány	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely	—	—	11 01	10 27	7 38	Bors	—	—	1 28	3 25	6 56	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
Várad-Velenceze	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Püspöki	—	—	1 36	3 32	7 08	V. v. V. v. V. v. V. v. Gy. v.					
Nagyvárad	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Nagyvárad	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	Sáránd	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Püspöki	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Bagos	9 41	5 17	M.-Pályi	5 47	1 30
Bors	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze	—	—	2 41	4 16	1 46	H.-Pályi	10 05	5 41	H.-Pályi	6 03	1 48
Mező-keresztes	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely	—	—	2 50	7 43	3 03	M.-Pályi	10 20	5 55	H.-Bagos	6 18	2 05
Mező-Peterd	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd	—	—	3 04	7 56	3 21	N.-Léta-	—	—	Sáránd	6 40	2 29
B.-Ujfalu	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd	—	—	3 26	8 18	3 45	Vértés ér.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
Sáp	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév	—	—	—	—	—	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Báránd	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	—	—	—	—	—	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 09
P.-Ladány	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa	—	8 51	—	—	—	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	01 42
Szolnok	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03						
Nagy-K	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest	7 50	10 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
ind.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	ind.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	ind.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	ind.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	10 20	4 25	7 30	Szeged	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad	10 20	4 25	7 30	Arad	5 10	11 20	9 37
Ósi	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely	4 44	11 05	7 57	Gyula	12 21	6 34	10 21	Kurties	5 39	11 52	10 04
Less	10 48	4 56	8 06	Orosháza	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza	6 14	12 37	10 54
Gyapju	10 56	5 04	8 18	Csaba	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba	7 —	2 33	4 50
Cséffa	11 0	5 12	8 29	Gyula	7 27	3 05	5 26	Kurties	3 28	8 20	5 38	Gyula	7 27	3 05	5 26
Szalonta	11 26	5 37	9 08	Sarkad	7 47	3 27	5 56	Arad	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad	9 32	5 30	8 31
Kötegyán	11 46	5 57	9 37	Kötegyán	7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest. Dobrest—Szombatság-Rogoz.							
Sarkad	11 57	6 9	9 51	Szalonta	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz	6 08	7 55	Dobrest	4 22	7 6	3	
Gyula	12 21	6 34	10 21	Cséffa	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes	6 34	8 21	Nánhegyes	4 32	7 41		
Csaba	2 10	7 22	4 44	Gyapju	—	4 42	7 29	Dobrest	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz	4 56	7 66		
Orosháza	3 10	8 32	5 50	Less	9 04	5 00	7 51								
H.-M.-Vásárhely	4 00	9 26	7 00	Ósi	9 21	5 19	8 16								
Szeged	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad	9 32	5 30	8 31								

Nagy kiárúsítás!

Fő-utcái (Olaszi) üveg-, porcellán- és lámpa-kereskedésben raktáron levő

Majolica, Fayance, Teracota egyéb diszárukat, olajnyomatu képeket,

mivel azokat jövőre tartani nem szándékozom, minden elfogadható áron kiárúsítom.

— Továbbá az üzlethelyiség nagyobb javításának eszközölhetése végett más egyéb árukat is mélyen leszállított áron bocsájtok a nagy készlet és helyszüke miatt eladásra, u. m. étkező, theás, kávé, ozsommás, fekete kávé és mosdó-készleteket, lámpákat, csillárokat, üveg-készleteket, konyhai edényeket, alpaca China-ezüst árukat és evő-eszközöket.

Tisztelettel:

Déry János,

Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.